

SKRIFTLIKE FRAGEN, op grûn fan Kêst 35 Reglemint fan Oarder 2019

Rjochte oan DB lid	Van der Galiën Underwerp: Blau-alch en swimwetterkwaliteit
Ynliedende taljochting (fakultatyf)	<p>It blau-alch seizoen rint wat op syn ein. It swimplak by Eastermar hat fan't simmer lange tiid op read stien op de swimwetterkwaliteitskaart www.zwemwater.nl en der stiet no noch hieltyd in oranje warskôging iepen.</p> <p>De wetterkwaliteit en spesifyk de swimwetterkwaliteit yn de gemeente Tytsjerksteradiel op it trajekt Drachten-Nije Kanaal-Peinder Feart-De Leijen-Lits-Burgumer Mar-Kûkherne is gauris ûnder de mjitte. Faak is der sprake fan blau-alch yn it swimwetter. Dit hat al sûnt jierren ûnderwerp fan fragen yn it AB west (1).</p> <p>Yn 2018 hat de Wageningen Universiteit ûndersyk dien nei it effekt fan meststoffen, temperatuer en reinwetter op de bloei fan de blau-alch. It Wetterskip koe him doe net fine yn de konklúzje dat benammen nutriënten út diffuse boarnen fan de lânbou oarsaak wêze soene (2).</p> <p>Underwilens wurde der ferskate maatregels nommen foar ferbettering fan de wetterkwaliteit yn it gebiet. Sa binne loazingen fan smoarch wetter troch de rekreaasjefeart ferbean en binne der rûnom opfangpunten foar smoarchwettertanks realisearre. Okkerdeis binne der ek sokke maatregels naam foar de profesjonele Fryske rûnfearsektor (3).</p> <p>It wettersysteem sels wurdt no oanpakt troch fierdere natuerûntwikkeling om de Leijen en Burgumermar hinne yn gearwurking mei Staatsbosbeheer. En yn de Lits en de Kûkhernefeart wurde bredere natuerfreonlike wâlskanten mei in suverjende reidseame oanlein (4).</p> <p>Ut de regio berikke de FNP ûnderwilens sinjalen dat men noch hieltyd fraachtekens hat by de oarsaken en oanpak fan it blau-alch / swimwetter-probleem. Sa wurdt foar it swimplak Eastermar gauris wiisd op de ûndjippte fan it wetter yn kombinaasje mei flugge opwaarming yn de simmer en de</p>

	<p>lizzing mei oerhearskjende westenwyn yn de súdeasthoeke fan de mar. Der soe te min trochstreaming wêze.</p> <p>Ek wurdt der praat fan in ferskaat oan punt-boarnen dêr't de fersmoarging út komme soe. Fan de RWZI yn Drachten oant de gersdrûgerij en lokale rioeloerstoarten. Ek mear diffuse boarnen wurde oanwiisd: nutriënten fan it boerelân, loazingen fan boatsjes, de rekreanten yn it swimwetter sels, kloften wetterfûgels, hûnestront. Minsken sykje it faak yn in inkelfâldige oarsaak yn stee fan in kombinaasje fan faktoaren lykas yn it Wageningen-ûndersyk.</p> <p>Dizze redenearringen hawwe wat ús oangiet tefolle in spekulatyf of anekdoatysk karakter. Wy hawwe ferlet fan mear ûnderboude analyse om de nommen en te nimmen maatregels better beoardielje te kinnen.</p>
	<p>(1) FNP yn AB rûnfraach 29-09-2015 (2) LC 03-09-2018 Blauwalg-explosie door mest en regen (3) FD 06-07-2021 Die ene drol maakt wel uit voor het water (4) FD 18-08-2021 Vaarten aangepakt tegen te veel water</p>
Fraach / fragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Is der nij wittenskiplik ûndersyk beskikber dat in plausibele ferklearring jaan kin foar de situaasje mei it swimwetter op it neamde trajekt? 2. Wolle jo ús ris in ûnderboude analyse jaan wat de meast wierskynlike oarsaak is foar de faak minne swimwetterkwaliteit by de Lits, Burgumermar by Eastermar ensfh..? Op basis fan feiten, mjittingen, wittenskiplik ûndersyk en/of eigen ekspertize. 3. Wat kinne wy in dit gebiet foar de swimwetterkwaliteit ferwachtsje fan de maatregels foar de loazingen troch skipkes en de profesjonele rûnfeartsektor en de oanpak fan de KRW-wâlskanten? 4. Rinne der op it stuit noch oare aksjes ta ferbettering fan it swimwetter, al dan net mei de gemeente Tytsjerksteradiel, en wat kinne wy dêr dan fan ferwachtsje? 5. Is de permaninte monitoaring fan de wetterkwaliteit op dit trajekt foldwaande, steane de mjitpunten op it goede plak of moatte jo dêr ekstra ynspanningen foar dwaan om de effekten fan de maatregels mjitte te kinnen?

--	--

Yntsjinner(s)	(fraksje / namme / hântekening) FNP, Yde Dijkstra
---------------	--

Datum	13 septimber 2021
-------	-------------------